XIII. évfolyam. Celldömölk, (Kiscell) 1911 julius 9. 28. szám.

KEMENESVIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“) Megjelenik minden vasárnap. („KISCZELL és VIDÉKE“)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „
Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk, Dömölki-utca, Gombás ház — Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű küldemények.

Aratás.

Péter és Pál napján az egész országban megkezdődött az aratás. S az ország minden részéből teszült figyelemmel lessük mindanyian, kiknek létexistenciánk az aratás kimenetelével szoros összefüggesben áll, hogy az a temérdek munka, az a sok aggodalom s gond, melylyel a mezei munkak el eddig jártak, vajjon meghozzák e gyümölcsüket, megadjáke azt az aldást, melyet a verejtékes munka megérdemel s megszolgált.

Aggódva lessük az eredményeket dobogó szivvel figyelünk, mert hiszen mi agrárius ország vagyunk s az egész esztendő gazdasági berendezése ugy van al, kotva, hogy egy jó termés, jó esztendőt, rossz termés rossz esztendőt jelent a magyarnak. Hogy ez vajjon rendjén van igy,hogy mi minden esztendőben a természet szeszélyeinek vagyunk kitéve s hogy hiába minden erőlködésünk, ha egy jeges eső, vagy szárazság látogatja meg országunkat a termes oda s ezzel együt odavan az ország egész esztendei közgazdasági eredménye. Rendjén valónak találják mindazok, kik befolyással vannak arra, hogy az ország ifjuságát minő pályára vezessék, rendjén valónak találják-e azt, hogy a mi jövendőnk a természettől tétessék függövé s az döntse el, hogy a szorgalom, a munka, a véres verejtékes dolog minő gyümölcsöket adjon s miképen jutalmaztassék.

Németországban, Angliában, Franciaországban, Olaszországban is mindenesetre fontossággal bir az, hogy az aratás jól fizessen, de semmiesetre sem okozhat nemzeti katasztrófát még az a szerencsétlenség sem, ha az egész termés lábán vész el, mert egy iparos, kereskedőország főjövedelmét nem a földből, hanem abból a jövedelmi ágból szerzi be, melyet a természet szeszélyei csak nagyon kis mértékben befolyásolnak s amely egész esztendőre ellátja mindazzal, amire egy államnak s alattavalóinak szüksége van. Ha ilyen alapokra fektetjük egy állam lételét, akkor természetesen az aratás tényeis csak másodrendű kérdéssé degradálódik s akkor azután Péter és Pál napjakor s után nem kell dobogó szivvel lesnünk a terméseredményeket s azt, vajon ebben az esztendőben lesz-e a gazdának elég buzája, rozsa, kukoricája, hogy abból a létezésére szükségelt menyiségek levonása után, még az adóra s azokra is jusson, amire az embernek gyomrán kivül szüksége van.

Nagyon jól tudjuk, hogy mi ennek a czikknek a keretében nem érhetjük el azt a kedvező eredményt, hogy az ország gazdasági képét szempilantás alatt megváltoztatjuk. Nagyon jól tudjuk azt, hogy még nagyon sok viznek kell a Dunán lefolynia, míg Magyarországbol, az agrikultur államból iparos s kereskedőország lesz Nem is ezért emeljük fel szavunkat, most az aratás megkezdésekor, hogy ezt a czélt szolgáljuk, noha közvetve ez a szándékunk, hanem csak ráakarunk mutatni azokra a rettenetes bajokra melyek egy államra, ha az egyoldalulag fejlődik, zudulhatnak s ezen egyoldaluság megszüntetésére emeljük fel gyenge szavunkat.

Ha majd mindnyájan átérezzük annak szükségességét hogy a mi állampolitikánknak is a külföldi nagy államok resonja után kell igazodnia, ha majd mi is tapasztaljuk saját kárunkon, hogy csak földmivelő állam sikeresen nem veheti fel a nemzetek nagy küzdelmét, akkor talán elérjük mi is azt, hogy nem az aratás s ának eredménye adja meg az egész esztendő sikerét, hanem az ipar s kereskedelem sikere.

— **Kincsek a Bakonyban.** Ezeket a szavakat nem hangzatos cimnek használjuk, hanem a valóság értékét akarjuk vele feltüntetni, mert tény, hogy a mult het folyamán a Bakonyban olyan feltedezésre bukkantak, a melyek sok-sok milliót érnek. *Wüest* Ferenc, az Esterházy-uradalmak jószágfelügyelője és *Révész* Arnold városi mérnök kimentek a Bakonyba, hogy építéshez szükséges követ keressenek s e közben olyan anyagokra bukkantak, a melyek értékéről hamarosan fogalmat se tudunk alkotni. Mint értesültünk, találtak a Bakonyban egy egész márványhegyet, a honnan olyan vörösmárványt lehet bányászni, milyent hazai márványbányáinkban eddig nem találtak. Hazai vörösmárványaink vörösből barnába, a Bakonyban talált márvány pedig vörösből vérpirosba megy át. Ez a márványhegy a Kőrishegy, mely 713 méter magas. Esterházy Miklós grof egri érsék ebből a márványból épittette annak idején a hires szépségü pápai nagytrmplomot s a tatai, devecseri és szücsi templomokban latható vörös márványt is innen bányászták. — De ennél még sokkal drágább

Árva Farkas Zsófia.

Irta: **Lampért Géza.**

Egy kétszász évvel ezelőtt ifju menyecske szomoru irasáról esik szó imitten. A méltóságos fejedelem Rákóci Ferenc nemes nagy lelkének beszédes tanubizonysága ez a sárgult levél is, a melynek durva papirosára árva Farkas Zsófia vetette finom betükkel bubánattal teljes panaszos sorait, közéjük hullatván szemének egető keserü könnyeit . . .

Anno 1700, a mikoron még csöndes, — hajh, olyan szörnyüségesen csöndes! — idők jártanak a magyar fölött, akkor jegyzé el nemzetes és vitézlő Gombos Imre ifju legény hites társául Farkas Zsófiát hajadon leányságában. El is röpitette hamarost az atyai háztól négy szép csengős, cifra csótáros paripán a tulajdon fészkébe. Tizenkét villásszarvu ökör huzta utánuk derék vasas szekereken a „tejbe apritani valót“. A tejet hat szép fejős tehén vitte s csak ugy ráadásképpen a többire ott maradt Gombos uram portájan a tizenkét villásszarvu fehér ökör is, vasas szekerestől fejős tehenestől.

Boldog szép életet is élt az ifju pár egynehány esztendőkig, amig ez az csöndes idő tartott. Hanem egyszerre azután csak valami nagy zaj kerekedett valahol odafenn a Verhovinán. Először még azt hitték, a kik messziről hallották, hogy csak afféle hajdósó szegény legények zenebonája az, a mit majd szépen elcsöndesit a német zsandár. De csakhamar kisült, hogy az bizony tárogatók sirása, karabinok pattogasa és a csatakigyók zengése — együttvéve pedig a feltámadott magyar szabadságharci riadója. A mit ha ki meghall s magyar vér pezseg ereiben, hát megy utána vakon, minden poklokon keresztül.

Meghallotta vitézlő Gombos Imre is, ment utánna ifju tüzzel, öreg fringiával, magános árvaságra hagyván szép ifju asszonyfeleségét.

S árva Zsófia epedve, busongva csak várta, csak várta a hirt a harcok mezejéről, deli hitveséről. Évek mulásával megjött a hir, jaj, de nem volt benne köszönet Pedig vitéz nagy ur küldte. Gombos Imre óbester. Olyan hideg volt az a levél, mint a téli éjszaka, melyen beállitott véle a staféta. Szegény Farkas Zsófi majd megdermedt tőle, mikor elolvasta Az volt benne, hogy ne várja tovabb Gombos Imre óbestert, mert ha hazajön is nem néki jön immár.

Meg is jött az óbester ur nemsokára szép kuruc had élén . . . de hajh! nem Farkas Zsófiának. Hiába hullt könnye záporeső módra, esdő, kérőszóval, mint a vergődő gerle, hiába kérdezte, hiába kérlelte urát. Az csak felültette két ökrös szekérre s két kuruc huszárral haza kisértette az atyai házba.

Ott is csak várt, remélt a szegény menyecske. Nem lehet ez egyéb, hanem kegyetlen tréfa vagy szörnyüséges álom, vigasztalgatta magát. És várta, várta az urát, hogy majd egyszer csak betoppan és mindent megmagyaráz. De csak nem jött az óbester ur. Később aztán már nem is azt várta, csak a tulajdon szép jószágát, a mit az atyai háztól vitt s a mi isteni és emberi jusson most is őt illeti. Hát mást nem is: szép selyem szoknyáit, gyöngyös kalárisát, arany boglárait, gyémántos függőit majd csak visszaküldi. Hiszen ezeket az asszonyi portékákat ugy sem használhatja.

De csak egy kis hirt kapott mindezek helyett Zsófi asszony. Azt, hogy akadt már ezeknek a portékáknak is gazdája, a ki használhatja s használja is őket. Asszony jött a házba . . .

Most már mindent megértett árva Farkas Zsófia. Csalódott szive nagy fájdalmában pennát rogott és minden árvák és gyámoltanok pártfogójához, a méltóságos fejedelemhez megirta panaszos levelét képen:

Méltóságos Fejedelem,
nekem jó kegyelmes Uram!

Hogy az Uristen Nagyságodat sok szegény gyámoltan özvegyek, árvák és a nemes Haza szerencséjére sokáig éltesse s birodalmába tegye alázatosan kivánom.

Elhitetvén azt magammal, hogy a Nagyságod kegyelmes szine és tekintetei elől egy szegény is igaz és helyes alázatos kivánságában üresen vissza nem tér, én is azért ily bizodalommal viseltetvén, nagy alázatosan akarom Nagyságodnak declarálnom: mi nemü megbantódásom lött legyen az a fellyebb elmult egynehány esztendőkkel ez előtt Gombos Imre nrnál, ki is engemet hajadon leányságomban magának jegyezvén, hites társul ugyan annak az évnek rendi szerint magához is viven, élt velem jó életet egynehány esztendőkig. Micsoda istentelen

anyag is bukkantak. Rengeteg kaolint (porcellán-[illegible]), okkerföldet (festék) mely [illegible] Magyarország ma is külföldről szállitanak és nagy mennyiségü kőagyagcsövek gyártásra használható anyagot is találtak. Az eddig kutatások szerint a Bakonyban 9 kilometer területen 8—10 méter vastagságban van kaolin és okkerföld, mely kiszámithatatlan vagyont képviszel.

Tudományos apróságok.

Régi háziorvosok.

Aeskulap tanitványai minden időben nagy tekintelynek örvendtek a betegek és a szenvedők szemében, bár maga az orvostudomány a keresztény aera kezdetén csak lassan tudétt kibontakozni a babona karjaiból. A középkorban az orvosi praxszis még csaknem teljesen a papság kezében volt a tours i Gergely beszéli, hogy életében csak két orvost látott. a ki valamit értett a gyógyitáshoz. a többi pap volt, akiknél nem a tudomány, hanem az istenféló élet játszotta a foszerepet. Ennek kifolyása volt aztán, hogy az orvosoktól is megkivánták a nőtlenséget épp ugy mint a gyógyitó szerzetesektől. Franciaországban csak a XV. században engedték meg a gyógyászat előadóinak a házasságot, de az orvostanulóknak még 1600 -ban sem volt szabad nősülniök.

A középkor háziorvosai igen gyakran zsidók voltak, az orvosi hivatás mellett egyéb kereskedelmi foglalkozásokat is üztek, klienseiknek ékszereket adtak el, a nekik magas uzsórakamatra pénzt kölcsönöztek. Hogy e visszás állapotokat megszüntessék nemely város a XIV, és XV. században városi orvosi állásokat szervezett rendes fizetéssel, ami évenkint körulbelül 80 arany forintra ment fel, ahol pedig a háziorvosnak nem volt ily hatóság által fizetet fixuma, ott meglehetős csekély honóráriumra volt utalva. Igy fennmaradt az az adat 1348—ból. Dulceline de Saderól, hogy ez a hölgy egy betegségben három orvos által kezeltette magát és mindegyiknek naponként egy fél forintot fizetett, a miért kétszer kellett meglátogatni.

Egy marseillei polgár kiadási könyve 1708 ból többek köt ezeket jegyzi fel: „Fizettem Pelissy orvos urnak 82 látogatásáért, melyet betegségem alatt házamnál tett, kilenc livret". Viszont voltak már akkor is orvosok, a kik sokat kerestek. Egész vagyonokat gyüjtöttek össze a francia királyok orvosai, minden látogatásért egy aranyat fizetett, Richelieu herceg pedig magas évjáradékot rendelt az övének. A XVII. század egy nem is nagyon keresett és híres orvosáról, Nicolas Bragezol maradt fenn, hogy oly óriási vagyont szerzett praxisával, hogy kamata 30000 livrera rugott. pedig az egyet idő alatt rendkivül rossz hire volt az orvosoknak. Petrarca egyik levele VI. Kelemen pápához beszél erről. A 12 orvos közül például, akikkel szép Fülöp vétette magát körül, Hermingard elbeszélése szerint azzal a képességgel birt, hogy a betegre vetett egyetlen tekintettel gyógyit. Egy más orvos meg azzal kérkedett, hogy VI. Károlyt egy szavával meggyógyitja. És mindkettőnek a királya meghalt, anélkül, hogy orvosaik tudták volna az okát.

BORSZÉKI

GYÓGY- és ÜDITŐ VIZ. A SZENSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

Azonkívül és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üditő és hűsitő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár:

Czilléndiszkban: Geyer cég utcza Rák Pálnál.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az

ASBEST-PALA.

Elpusztithatatlan, soha javitást nem igényel. Tüzmentes, fagymentes, vizhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg

KÖNNYÜ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kg., holott a holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserépből 65 kg. Igy palafedésre a legkönnyebb tető és a legyöngébb fal is alkalmas.

Legmesszebbmenő jótállás!

Felvilágositást, árjegyzéket és mintát kivánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár R.-T. :: Jánosháza.

Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

VASÁRNAPI LEVELEK

Egyedül.

Egyedül, elhagyottan bolyongok az örökszép, örökifju fenyvesek árnyában és elmélázva hallgatom a vadgalamb panaszos turbékolását, a [illegible] gással hivja a hütelen párját. A selymes, bársonyos füszálak hajladozva ringanak körülem, fejem fölött egy bánatos, fehér vad Margitvirág játszadozik a hajfürteimmel és szomoruan szép meséket mond nekem arról a régi, nagyon régi multról, a melyet olyan jó lenne elfelejteni és a mely mindig vissza-visszatér hozzám, a mint a zord, kegyetlen tél elküldi maga helyett örökszép ifju leányát: a tavaszt, hogy hitet, reményt, bizalmat, szerelmet éleszszen az emberek szivében.

. . . És a vadgalamb panaszos turbékolása nyomán ezer apró, szines emlék tolul az agyamra, körulszállnak, megsimogatják izzó, lüktető homlokomat. hazugsággal altatják a lelkem, hogy fájjon, hogy visszasirjam azt, a mit egyszer elveszitettem. Szövetkeznek a vágygyal, a világnak ezzel a leghatalmasabb keritőjével, hogy én zokogva kérjem vissza azokat az emlékeket, a miket egyszer balgán, oktalanul elhagytam. Mert a mit az ész egyszer elveszitett, az a sziv nem találja fel soha!

Pedig milyen jó lenne ezeket az emlékeket elfelejteni. Elfeledni, hogy egyszer régen, nagyon régen én is szerettem lobogó, vad lánggal, ifjun, üdén, gondtalanul. Elfeledni a legelső [illegible] csókokat, a melyben az én forró, lázas szivem minden imádsága benne volt. És azután elfelejteni, hogy te milyen kegyetlen, vad kacagással gunyoltad ki az én legszentebb érzelmeimet, milyen könyörtelenül tapostad el az én végtelen nagy szerelmemet, mint az őszi dér elhervasztja a legszebb, legillatosabb rózsabimbót.

Csak álom volt nekem a te kegyetlen, hideg szerelmed. lázgyötört fantáziám kérlelhetetlen igaz hazugsága. Elhitte a bohó, [illegible] lelkem, hogy igaz a te mosolyod, csókod, könyed; pedig a mig engem tartottál a karjaidban és én meséltem neked az én nagy-nagy, végnélküli szerelmemről, addig a te lelki szemeid valaki mást láttak, a csókod, az ölelésed azé a más valakié volt, a kivel most ketten kacagtok az és balgaságomon.

Milyen jó lenne ezeket elfelejteni! . . .

Egyszer, sokára majd elfelejtelek téged. Akkor, a mikor már mindent elfelejt az ember. Akkor elfelejtem én is a hazug május minden hazug meséjét, talán akkor én is elsiratom a tavaszt, a ki hazug volt, álnok volt, de tavasz volt mégis, talán elsiratom a tavaszi napsugarat, a melyik olyan volt, mint a december, de mégis csak napsugár volt és ha nem is volt igaz a melege, de mégis hasonlitott a tüzhöz.

Ha majd szomoruan mondanak gyásznótát a tavasz sirja felett az elköltöző fecskemadarak, akkor talán elsiratlak tégedet is, szeszélyes gyermekét a tavaszi napsugárnak, a ki olyan voltál nekem, mint a május: hazug, kegyetlen, csapodár, de a ki mégis csak bearanyoztad néhány percre a tavaszomat, az én szomoru életemnek ezt a göröngyös kálváriáját, akkor majd siratlak, egyedül, szomoruan; elsiratom a nótádat, elsiratom a kesedet, a melylyel mást is ölelted és a melylyel csak az én lüktető, forró koponyámat tudtad olyan hideggé tenni, mint arcod, mint a szived, mint a szerelmed.

. . . Akkor már tel lesz. Fehér hó borit el mind a kettőnket és te is sirni fogsz, siratod a tavaszt, a melyet hidegebbé tettél nekem, mint a minő hidegnek az élet a mi részünkre megteremtette.

Hass Ferenc.

---

gondolat ennek utána esvén elméjére, magátul engemet elüzött a bástul két ökrön és Atyámtul álló házamhoz küldött. Minden javaimat valamelyek édes atyámrul állók voltanak a egy anyámmul, (melyeket specifice alázatosan feltöttem) elvötte hatalmasan, magánál megtartotta, semmimet ég abát énnekem vissza nem adta, hanem mindeneket mostani feleségnek adott. Hogy pedig már szegény gyámoltalan voltam a másik az (t. i. Gombos) óbesterré is hogy lett, nem volt annyi tehetségem, hogy törvénnyel is pernequalhattam volna igaz pretenziómat.

Most annak okáért Nagyságod kegyelmes lábaihoz nagy alázatosan borulok, reménykedvén az istenért is, hogy megtekintvén Nagyságod énnekem ily nagy gyámoltalan álapotomat, és minden javamból való kifosztásomat, meg tekintvén azt is, hogy minden nemzetségim kurucságban a magyar haza mellett estek él, méltóztassék egy ioly parancsolatot kiadatni, hogy valamum meg a specifikált javaimból találhatnának Gombosne asszonyomnál, azokat vissza adná minden per-patvar nélkül. Ugy az miket elköltött is, azokat is tartoznék visszafizetni, mint nem magaet, mert mind azokat, én magam vittem edes atyámról álló házamból Gombos uram házához.

Mely Nagyságod ilyen szegényekhez való [illegible] Urunten [illegible] és a Nagyságod [illegible] eletiért a birodalmáért Isten előtt alázatos imádságommal megjelenni el nem mulasztom. Elvárván Nagyságod kegyelmes jó válaszát.

Nagyságodnak, mint jó kegyelmes Uramnak
alázatos szolgája
Árva Farkas Sophia s. k.

Kivül. A Méltóságos Erdélyi Fejedelem Felsővadászi Rákócy Ferenc jó kegyelmes urához alázatos instanciája a belül megirt személynek.

Alázatos intanciájához egy memeriálát (jegyzéket) is csatolt Farkas Zsófia azokról a dolgokról, a melyeket visszakövetelt vala. A már emlitett selyemszoknyákon (tizenöt darab vala ilyen). Arany, ezüst pártákon, gyöngyös fökötőn, kilenc arany gyűrűn stb. kivül 15 punktumokban fölsorolt itt, mint atyai házból eredő tulajdonát. 100 körmöci aranyat, 500 német forintot, 400 magyar forintot, 100 körmöci tallért, nem felejti ki a tizenkét ökröt se, vasas szekerestől, hat fejős tehenet . . . Végzetül két láda fehér portékáját (fehér ruha) is követeli, miket isten gyözné leirni.

A memoriala, mely nem épen megvetendő hozományról tesz tanuságot, igy végződik: „Ezeknek restitucióját, ugy mint a magam tulajdon jószágát, kivánnám nagy alázatosan kegyelmes uramtol.

Es reménységében nem is csalódott árva Farkas Zsófia. Alázatos instanciája Rákócyt az egri táborban. találta. S a nagy szivü fejedelem, hadak vezérlése és országos nagy gondok közepette is, meghallgatta a gyámoltalan nő panaszát. Szigoru rendeletben utasitotta Gombos óbestert, hogy „a mi nemü portékái az instáns asszonynak nála találtatnának", azokat annak rendi és módja szerint visszaszolgáltassa, más képpen nem cselekedvén!

UJDONSÁGOK.

— **Uj püspökök.** A közel napokban fog megjelenni a hivatalos lapban *Mikes* János gróf székelyudvarhelyi esperesplébánosnak szombathelyi püspökké való kinevezése. Az eddigi kinevezést a szamosujvári püspök személyében való eddig megállapodni nem tudás a szentszékkel gátolta.

— **A fürdőzés áldozata.** A kissomlyói uradalom egy gulyása e hó 4-én a fürdőzés áldozata lett. A szerencsétlen eset a következő képen történt. *Kosztolaci* István 17 éves gulyásfiu e hó 4-én délben társaival együtt otthagyta az őrizetésére bizott gulyát és fürödni ment a kőség határában levő téglagyár melletti tóba. Fürdés közben társai előtt fejest ugrott a vizbe, de mikor pár perc alatt sem jött fel a vizből Kosztolaci, keresésére indultak társai és mikor a vizből kihuzták, már nem volt benne élet. Valószinü, hogy belefuródzott a fejes alkalmával a nagy iszapba és benne megfuladt, mert kiszabaditani hamarosan nem tudta magát. A szerencsétlenség jelentése után *Polcer* Dezső dr. tb. szolgabiró és *Hetthéssy* Elek dr. helyettes járásorvos az orvosrendőri vizsgálat megejtése végett a helyszinere utaztak, de semmi rosszakarat megállapitható nem volt. Temetése 5-én történt nagy részvét mellett.

— **A szombathelyi törvényszék uj elnöke.** A hivatalos lap 4-iki száma közli, mint már megemlékeztünk lapunkban, hogy a király *Narai* Szabó Jenő győri törvényszéki elnököt a szombathelyi törvényszék elnökévé, *Horváth* S. szombathelyi helyettes elnököt pedig a zalaegerszegi törvényszék elnökévé, *Degré* Miklós dr. zalaegerszegi törvényszéki elnököt pedig a győri kir. törvényszékhez ugyancsak elnöki minőségben áthelyezte.

— **Népünnepély.** Boldogult emlékü *Hollósy* Jusztinián dr. nemesdömölki apát emlékezetére a celldömölki ipartestület ma délután 4 órakor a Szt-Benedek-rend apátsági majorja mellett elterülő árnyas fasorban népünnepelyt tart. A nép ünnepélyen, mint az előző években is, lesz cigányzene, tánc, az esetlegesen forró idő enyhitésére *Ferencz József*, a „Korona"-szálló uj bérlője szállít ki ételt és italt feléket, csak az idő legyen kedvező, — rossz idő esetén a következő vasárnapra volnánk kényelemek az ünnepély megtartását elhalasztani. El ne maradjon ám a mulatságról egy iparos se, mert a mulatság helyén elterülő tágas téren fogja a megjelent közönség és a Mezőgazdasági gépgyárak r. t.-nak hivatalos kiküldött mérnökei előtt bemutatni egy vasutas és egy helybeli iparos által öregségükre feltalált korszakalkotó találmányukat a „dinnyehűtő szelencét", mellyel bemutatják, miként lehet az afrikai görögdinnyét a forró őszi és nyari napokban jég nélkül is jéghideggé tenni. Az érdekes találmány szakkörökben már eddig is óriási érdeklődést keltett, feltalálóinak neve: N... és két testvér több évi fáradságos munkájának gyümölcse.

— **Uj járásbirók.** Mint már jelentük *Szabó* Imre dr. [illegible] kir. itélőtábla jeleggel és cimmel felruházott kir. járásbirót a király a győri kir. járásbirósághoz helyezte át. Helyebe *Horváth* Elek győri itélőtáblai biró cimmel és jelleggel felruházott kir. járásbirót helyezte Celldömölkre a király, mint azt a hivatalos lap 4-iki számában találhatjuk. Az uj járásbiró e hó 15-én érkezik városunkba, a mikor valószinüen elfoglalja hivatalát.

— **A kereskedelmi és iparkamara 1910 évi jelentése.** Vármegyénk ipara a mult évben is haladt, a miről bizonyosságot tesz a kereskedelmi és iparkamarának most kiadott vaskos jelentése. A gyáripari ágazatok közül a fémipar és épitőipari cikkek gyártása anyagi szempontból szép eredménnyel záródott. A gépgyártásnak a jó termeskiláltások folytán és a mezőgazdasági gépek forgalma, ugy a turbina gyártás eredményei kedvezőek. Az óragyártás a szentgotthárdi óragyárban szintén haladt kituzött célja felé. A villamos ipar is egy uj áramfejlesztő teleppel gazdagodott. A selyemtenyésztés vármegyénkben az előző évi 8664 koronával szemben 8014 koronára csökkent, mig a tejtermelés hathatós lendületet vett. A halászat szempontjából a Rábát a megye területén két részre osztották, uradalmaink is is sokat forditanak a haltenyésztésre, a hol egy holt átlag 60 kilogramm halat szolgáltat. Az érdekes jelentés többi részében a [illegible]

— **Eskütt.** *Németh* Ferenc bankhivatalnok [illegible] vezette oltárhoz a helybeli ág. ev. templomban aráját, *Nagy* Erzsébet urhölgyet.

— **Elhunyt nagyprépost.** A vasvár-szombathelyi római katholikus székeskáptalant julius hó 4-én hajnalban sulyos veszteség érte, *Illés* Ferenc nagyprépost, a püspöki szentszék h. elnöke, székesegyházi főesperes aranymisés áldozópap hajnali 5 órakor Szily János utcai lakásán elhunyt. Halálát az aggkorral járó szivgyöngeség okozta.

— **Uj mise és ezüstmise.** *Egri* Jenő mersei születésü szombathelyi egyházmegyei — felszentelt pap julius hó 3-án délelőtt 9 órakor tartotta első szt miseáldozatát a külsővathi plébánia templomban. Mauuductora a haldi esperes plébános volt. — Ugyancsak lélekemelő volt *Kestyan* Mihály győrszabadhegyi plébános ezüstmiséje is, melyet e hó 6-án délelőtt tartott az apátsági templomplomban, 25 évvel ezelőtt is itt tartotta uj miséjét, most midőn a munkában 25 évet eltöltött az Isten dicsőségében, visszatert hálát adni a Mindenhatónak, hogy volt kegyes megengedni ily hosszu időn át működni az emberiség lelki üdvén. Adja az Ég tovább is működhessék üdvös munkájában.

— **Villanytelepünk tanulmányozása.** A felsőeőri község képviselőtestületének néhány tagja a napokban városunkba érkeznek a *Gana*-féle villamossági részvénytársaság celldömölki telepének megtekintése céljából. A bizottságban városunkba érkeznek: *Lauringer* István főszolgabiró, *Glatz* János dr. ügyvéd, a pinkafői takarékügyésze, képviselőtestületi tag, *Siskó* Sandor községbiró, a sámfalvai kőtörő tulajdonosa és *Nemetz* András községi jegyző.

A székesfővárosi Szent Rókus közkórház főorvosai már egy emberöltővel ezelőtt megállapitották: a természetes **Ferencz József**-keserüviz rendkivül kedvező vegyalkatrészeinél fogva nem csak könyen bevehető, hanem a többi hashajtó ásványvizekhez képest kisebb mennyiség bevétele után még rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt, mint azok. Ezért az orvosok, mint igen hatásos hashajtót, a Ferencz József-vizet kiválóan ajánlják. — Kapható gyógytárakban és füszerkereskedésekben. A Székfőudvari Igazgatóság Budapesten.

— **Havi marhavásárunk.** E havi marhavásárunk a mult csütörtökön e hó 6-án folyt le gyenge felhajtással, amit első sorban a munkában való elfoglaltságnak tulajdonithatunk. Heti vásárunk forgalma ellenben elég élénk volt, csakhogy rövid ideig tartott, mert a nép iparkodik vissza, munkájához.

— **Tüzesel Csengén.** *Veörös* Sándor csöngei lakos szerüs kertjeben e hó 1-én hajnalban 2 órakor keletkezett és zsuppal fedett pajtaja 700 kor. kárértékben a lángok martaléka lett. Biztositva volt 980 koronára. Ugyancsak a fenti időben és helyen Szabó József és Kis László csöngei lakosok kárára egy benzinmotor, egy löher fejtőgép, egy cséplőgép mint közös tulajdonuk 12000 korona kárértékben elégett, biztositva volt 12400 koronára. Szabóéknak még a pajtájába volt 8 szekér löher és lucerna, továbbá a pajta mellett kazalba rakott 8 szekér löher takarmány 640 kor. kárértékben elégett, biztositva 400 koronára volt. Elégett még Varga Peter tulajdonát képező 16 kor értékü 13 q kereszt buzaszalma, mely a reá hulló szikrától gyuladt meg. A tüz gyujtogatás folytán keletkezett, mélyet a nyomozás onnan következtet, hogy 200 lépésnyire a tüztől a járór gyujtózsinórt talált. A nyomozás tovább folyik az eset kideritése végett, eddig eredménytelenül.

— **Nagyegyenczi tüz.** *Steiner* Gyula nagyegyenczi lakos szerüskertjében e hó 2-án tüzeset történt és elégett bihor löher szalma, az abból kicsépelt és részben még benne levő szem, 14 batár szekér biborpolyva összesen 1660 korona értékben. A tüz egy papir sátulya kénes gyujtónak a szalma tövében a nap melegen sütése által történt kigyulása folytán keletkezett, azonban, hogy melyik munkás hagyta ott, kiderithető nem volt. Biztositva volt a triesti biztositó társaságnál.

— **Kevesebb lesz az [illegible].** Egy konkrét esetből kifolyólag a be[illegible]miniszter érdekes [illegible] vagyoni ügyben hatarozatot hoz és ezt a hatarozatot a vármegye mint ellenőrző törvényhatóság jóváhagyja, magánfelek az ellen [illegible] beshetnek. A községi képviselőtestületek hatarozatai ellen ugyanis kibirdetett záros határidon belül fül[illegible] elmultával, mikor már a törvényhatóság is jóváhagyja a hatarozatot, a magánfelek által meg nem apellálható.

— **Cifra beszéd.** A járásbiróság büntető birája előtt a minap egy magyar állott vádlottként. Az a büne, hogy egy furkóval alaposan helybenhagyta a szomszédját. A vádlott a cselekményt elkövetését nem tagadta, de azzal védekezett hogy azért kellett el náspángolni a szomszédot, mert tulságosan sokat legyeskedett a feleségе körül. Kihalgatták a panaszost is természetesen, aki tagadta hogy legyeskedett volna az asszonnyal és azt mondta:

— Azon vaculetmeny alátábláztatván Mucl szomszéd által, mintha én az ő feleségével viszonylatban állottam volna, nem éppen valószinüen föltételezhető már csak az én nős állapotom körülményeinél fogva sem.

A biró nem értette a cifra beszédet s azért meglehetős keményen rászólt az ékesnyelvü magyarra:

— Ne cifrázza kend a dolgot, hanem be. széljen ugy mint otthon.

A magyar azonban éppenséggel nem hagyta magát zavartatni s igy folytatta:

— Én saját hazikerülletemben is igy szavallok.

— Hát mondja csak, volt e valami baja a szomszéd feleségével?

A magyar rázta a fejét.

— Persze hogy egyhangulag tagadem.

Ezek után nem volt más mit tenni, mint hogy elitélte a verekedő magyart két napi fogházra, mire a szomszéd helyeslőleg jelentette ki:

— Apellata hiányaban megnyugszom.

— **Nem lesznek számozott poharak.** Talán az ország valamennyi lapját bejarta az a hir, hogy a belügyminiszter rendeletére 1912 január 1-vel számozott poharakat kell használni a vendéglőben, kaveházakban, kocsmákban. A hir belügyminiszter előtt is ismeretlen forrásból eredt. Az üvegesek küldöttsége előtt jelentette ki ezt s kijelentette azt is, hogy nem lesznek számozott poharak, marad az eddigi állapot.

— **Ki árusithat országos vásáron?** Minden iparosnak joga van, ugy saját mint mások készitményeit nemcsak lakhelyén, hanem azon kivül is az ország bármely helyén tartott országos vásárokon akár személyesen, akár megbizott által eladni, továbá jogában áll megrendelt munkát teljesiteni vagy munkásai által teljesittetni. Heti vásárokon élelmiszereket, kerti es mezei termányeket, házi iparcikkeket — amenyiben azt törvényes kiváltságok nem akadályozzák — bárki árulhatja bocsatbat. Másféle iparkészitményeket csak a helybenlakó iparos van jogositva eladni. Ha azok az idegen községbeli iparosok, kik fióktelepre ipariigazolványt ugyan váltottak, de fióktelepeiket nem nyitották meg, helybeli iparosnak nem tekinthetők.

— **Esperanto mozgalom.** Alig hogy megalakult az egységes magyarországi esperanto egyesület a La Verda Standarde, amely közösséget vállalt a modern kur humanus eszméjével (Beke mozgalom stb.); már is az egész országban igen nagy az érdeklődés. Az egyesület az érdeklődők rés[illegible] tatvány szám, nyelvtan, ismertető füzet, stb.) Az egyesület hivatalosan képviselteti magát az idei Antwerpenben összeülő nemzetközi esperanto kongresszuson. Tervbe vette egy a közeli jövőben Budapesten tartandó nemzeti és nemzetközi kongresszus szervezését. Az ősze Budapesten 8—10 és a vidéken számos iskolában rendszeres tanfolyamot kend az egyesület. Dr. Giesswein Sándor elnöklete alatt álló tisztikar dr. Lóránd Leo. dr. Patai Samu, dr. Korácz József, Forster Jenő, Kokat Rezső, dr. Reich Lajosne, Faludi Erzsike, Liebner Olga, dr. Rac Béla, Robicsek Pál, Flór József, Ferdinyi Lajos, dr. Glück Gyula, Taufenecker Péter, ba Csuri Jenő, Török Jenő Endre, László, Snikfrid, dr Székely Dezső, dr. Vörös Cyrill, dr. Szőke Andor stb. rószvételével, hathatósan működik. Érdeklődőknek 54 fillér, (csomagolás, porto) beküldése ellenében a titkári hivatal bőséges ismertető anyagot küld. (Ifj. Marich Agoston fólitkar, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 59. sz.)

Nyomdai munkákat izlés kivitelben szállit

Vörösvári Nyomda Devecser.

JÓL JÁR,
ki velem kezd!
Finom, fess, elegáns
és olcsó cipot kap
GOTTLIEB IZIDOR
„Turul" cipőraktárában
CZELLDÖMÖLK
Sági-utca

Szuperfoszfátot
kartelen kivül szállit:
Schwarc József és Társa
Budapest, VI., Váci körut 53.

Eladó Celldömölkön az állomásnál egy emeletes, villaszerű ház, emeleten négy, alant négy szoba mellékhelyiségekkel, külön épületek bolttal, frafikkal, italméréssel, fasitott parkos udvar, hatvanöt méter utcafront és kovácsolt vas-racskerítéssel. Modern épület. Mellékhelyiségek cognac, likőr, rum és ecetgyárnak, valamint fuvaros vállalatnak feltétlenül alkalmas. Cim:

Nagy Gyula
ügynöksége
Celldömölk.

„A köztudatba ment át", hogy
Kállai **Lajos**
motor-

gyára
Budapest, VI., Gyár-u 28 szállitja teljes jótállás mellett
:-: a leghirnevesebb motorcséplőkészleteket. :-:
Saját érdekében kérjen minden gazda diszfóriapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár!
Fontos figyelmeztetés! Kállai Lajos hirneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevü céggel

Védjegy: „Horgony!"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pátlaka
egy régjónak bizonyult haziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvenynél, ozsnal és meghüléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólvám minden gyógyszertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerészhez, Budapest.
Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz".

KOVALD PÉTER ÉS FIA
cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefesto, vegytisztitó és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VIII., Szövetség-utca 20 szám.

Megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes videki városban képviseletet létesit és ezáltal módot nyujt a n. é. közönségnek arra, hogy cégét — **a csomagolas és postaköltség mellőzésével** — közvetlenül felkereshesse

NÉMET MARKUS Celldömölkön

vette át a képviseletét és gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárok, szőrmék stbiek **vegytisztitását és festését.**

Ugyszintén ágytollak tisztitása és fehérnemüek mosását is.

A nagyérdemü közönséget biztositva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szives jóindulatába és figyelmebe ajánlja a képviseletet és szamos megbizatást kér a

Kovald Péter és fia cég.

Szalóky Zsigmond
szobrász és kőfaragó
Celldömölkön, Sz. Háromság-tér.

Sirkőraktárommban a legkényesebb igényeket is kielégitő sirköveket, kereszteket, lépcsőket és a kataszteri felméréshez szükséges előirás szerintii határjelző köveket raktáron tartok

Szobrasz ipari képzettségem folytán abban a helyzetben vagyok, hogy e szakmába vágó munkákat is jutányosan végezhetek.

Szives pártfogását és raktára megtekintését kéri

Szalóky Zsigmond
szobrász és kőfaragó

A celldömölki „Titánia" gőzmosó, vegytisztitó és kelmefestő vállalat.

Megbizóim kényelmét szemelőtt tartva a mai naptólfogva, a directe e célra alkalmazottal, a tisztitandó ruhát — tekintet nélkül annak mennyiségére — a háztól elvitetem és visszaszállittatom. Ha ebbeli kivánságát alant jegyzettel szóval v. irásban közli. **Tisztitásra elfogadok:** az egyszerü gőzmosástól a legkomplikáltabb guovréruzásig, jelesen: alsó fehérnemüeket, *ingeket, gallérokat, kézelőket, női kelengyét stb. Uri és női felső ruhákat, mellényt, blouse és aljakat, egyszerü és disszes selyem ruhákat, nők felöltőt, (jacket) belepőt, (entreé) nyakkendőket,* selyem, crepoiv és berlini kendőket, bőr kabát és nadrágokat, szövet és csipke függönyöket, butor szövetet, szőrme gallért és karmantyut, ágy és asztal takarókat stb. *Vegyi tisztitásra és festésnetre* egész v. fejtett álapotban *„minta után"* szinre is.

Midőn a m. t. közönség szives pártfogását kérem, biztositom, hogy főtörekvésem az lesz, hogy elsőrendü munka, gyors és pontos kiszolgálás által a belém helyzett bizalmat és jó indulatot megis érdemeljem.

Vidéki megbisást gyorsan és pontosan intésem el.

Ugyan nálam kaphatók illetve megrendelhetők: mosó, mángorló, háztartási, mezőgazdasági és varró gépek, kerékpárok, alkatrészek stb. A legkedvezőbb törlesztési feltételek mellett

tisztelettel

Gottfeld Fülöp

Elegendő posta cim „Titánia" Celldömölk.

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty" könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben 1911